

Gevoelens bij een hunebed (6 oktober 1971)

Jos Olgers

“Eenmaal de lawaaierige, krioelende provincieplaats te hebben doorkruist, kom ik in een rustiek bos (goed voor zenuwlijers om bij te komen van deze jachtige maatschappij). Op een open plek ontwaar ik een hunebed; groots en majestueus. Een mysterieuze stilte omgeeft mij. Ik realiseer me dat ik tegen een paar grote stenen hang, die door de ijstijd hier zijn gebracht. Het gevoel bekruipt me dat de steen trillingen doorgeeft via mijn ruggenmerg naar mijn hersenen. Een beklemmend gevoel maakt zich van mij meester. Mijn hersenen zijn in de twintigste eeuw, terwijl mijn hart bij de hunnen is: vreemd, erg vreemd. Dit alles zou vergeleken kunnen worden met een archeoloog die uiterst zorgvuldig een scherf uit de grond haalt. Hij bevoelt, betast hem en wordt er één mee (denk ik). Determineert de scherf en gooit hem op de hoop. daarna is de scherf weer een deel van een lelijk ordinair oud potje.

Bij mij verging het ook zo (de kei werd door mijn gevoel gedetermineerd), alleen bleef de zwerfkei een teken dat lang bij me zal blijven. Het is een symbool van het eeuwige verleden, dat niet verbroken kan worden. Zelfs niet door het blèren van een kind dat om een ijssie zeurt.”

“Rust, stilte. Geen werkelijke, maar een mysterieuze stilte. De stilte van ritselende bladeren. De stilte van een zacht briesje. Ze omgeven me als ik tegen een stuk steen hang en staar naar de wuivende dennen. Ze worden vaag en mijn gedachten zweven het verleden in.

Ik weet niet hoe het komt. Het is net alsof het stuk steen trillingen uit het voorbije verleden via mijn ruggenmerg doorgeeft aan mijn hersenen. Ik realiseer me dat het een grote kei is waar ik tegenaan hang, die door de laatste ijstijd hier is gebracht. Hij ligt in een aparte formatie die door mensenhand gemaakt is. Voor de mens was deze formatie een graf; duizenden jaren terug.

U zult me sentimenteel vinden. Maar misschien bent uzelf ook weleens in zo een situatie geweest dat u terugkijkt in het verleden. Het is mogelijk dat u er vrolijk of melancholiek van werd. Maar ik kwam in een voor mij volkomen onbekende stemming. Een vreemde ervaring die bijna niet te beschrijven valt. Misschien is hij te vergelijken met het gevoel dat een archeoloog heeft als hij een scherf uit de grond haalt. Dit doet hij uiterst secuur en bekijkt, en bevoelt haar dan als een kostbaar kleinood. Daarna wordt ze pas weer een gewone scherf. Zo een gevoel kreeg ik nu ook. Alleen bleef die steen voor me meer dan een steen, ze werd een symbool van een eeuwig verleden.

Een verleden dat niet verbroken kan worden. Zelfs niet door het blèren van een kind, dat om een ijssie vraagt.”